

## SEĆANJE NA VELIKANA HIDROTEHNIKE

**Prof. dr SLAVOLJUB JOVANOVIĆ  
1924. – 1992.**



Sa najdubljim pijetetom se sećamo profesora dr Slavoljuba Jovanovića, stvaraoca koji je najzaslužniji što se Hidrologija u svim zemljama na prostoru bivše Jugoslavije razvila u egzaktnu multidisciplinarnu nauku, sa značajnim naučnim prodomima koji su bili uvažavani u čitavom svetu. Svojim naučnim i pedagoškim radom, a posebno svojim zalaganjem na planu najšire edukacije i inovacije znanja hidrotehničkih inženjera profesor Jovanović je načinio snažan zaokret usmeravajući razvoj Hidrologije ka egzaktnoj, visoko sofisticiranoj sci, koja ne samo da koristi brojne grane Matematike i Informatike, već upravo tim fundamentalnim naukama daje i vredne naučne doprinose. Njegovim zalaganjem, zajedno sa timom izuzetnih saradnika iz svih naučnih centara SFRJ, stvorena je vrlo uvažavana 'škola jugoslovenske Hidrologije', po kojoj smo tada bili prepoznatljivi u svetu. Na našu veliku žalost veliki stvaralač i predivan požrtvovan čovek i naučnik prerano nas je napustio. Ali njegovo delo trajno živi – u stvaralaštvu i u sećanju njegovih učenika i saradnika u svim zemljama koje su nastale raspadom bivše Jugoslavije.

Slavoljub Jovanović je rođen 1924. u Zagrebu. Maturirao je 1943. godine u III muškoj gimnaziji u Beogradu. Diplomirao je na Građevinskom fakultetu

Univerziteta u Beogradu 1952. godine, a na istom fakultetu je i doktorirao 1967. Od 1952. do 1965. godine radio je u Institutu za vodoprivredu 'Jaroslav Černi' kao istraživač i načelnik Odelenja za hidrološka istraživanja, a 1965. je prešao na Građevinski fakultet u Beogradu na kome je gradio karijeru jednog od najuspešnijih naučnika i pedagoga u oblasti Hidrologije. U penziju je otišao 1990. i ubrzo nas je prerano napustio 1992. godine.

Profesor Slavoljub Jovanović je bio najangažovaniji profesor Hidrologije na čitavom prostoru Jugoslavije. Na redovnim studijama je predavao predmete iz raznih oblasti Hidrologije na više fakulteta Univerziteta u Beogradu: Građevinskom, Rudarsko-geološkom, Meteorološkom, kao i na građevinskim fakultetima u Sarajevu i Prištini. Na poslediplomskim studijama predavao je više predmeta (Statistička hidrologija, Stohastička hidrologija, Parametarska hidrologija) na fakultetima u Beogradu, Sarajevu, Ljubljani i Skoplju. Deset godina je predavao na Međunarodnoj hidrotehničkoj školi UNESCO-a u Beogradu. Bio je osnivač i predsednik Jugoslovenskog društva za Hidrologiju, Nacionalnog komiteta za međunarodnu hidrološku deceniju, Međunarodnog hidrološkog programa (IHP), Nacionalnog komiteta za geofiziku pri Akademском savetu SFRJ, član Jugoslovenske komisije za UNESCO, potpredsednik Biroa Međunarodnog saveta IHP pri UNESCO-u. Bio je inicijator međunarodne saradnje podunavskih zemalja u oblasti voda i jedan je od glavnih autora dela objavljenog na više jezika 'Monografija reke Dunav' (izdavač: UNESCO). Objavio je 28 knjiga – udžbenika i monografija, a njegov publicistički opus čini preko 100 bibliografskih jedinica. Najznačajnije knjige, one koje su imale najveći uticaj na obrazovanje i struku su: Hidrometrija (u dva toma), Parametarska hidrologija (više tomova knjiga pod istim naslovom), Teorija verovatnoće i matematička statistika i njihova primena u hidrologiji, Metode determinističke hidrologije, Hidrometrija (sa O.Bonacci i M.Andelićem – u tri posebna dela, kojim je obrađan čitav spektar

hidrometrijskih merenja), Maksimalno verovatne vode – problemi i metode – prvi autor sa grupom saradnika, Metode analize i određivanje velikih voda na nedovoljno izučenim slivovima. Njegov veliki, izvanredno sistematizovan prilog u Tehničaru 6 (1989), obima jedne posebne monografije (175 strana), i sada se smatra najpotpunijom sintezom Hidrologije u nas, te služi kao nezamenljiva literatura za kojom posežu inženjeri u praksi kada su u nedoumici. Na isti način se koriste i njegovi brojni članci objavljeni u časopisima, koji su i sada veoma aktuelni. To se odnosi na regionalne analize raznih hidroloških fenomena (velike i male vode) čija grafička uopštavanja i sada koristimo kada ocenjujemo pojedine ekstremne hidrološke pojave. Bio je plodan stvaralač i u drugim oblastima hidrotehnike. Izuzetan prijem je imala knjiga 'Nomogrami za hidrauličke proračune' (sa G.Batom i V.Vukmirovićem) koja se zbog izvanredne primenljivosti veoma dugo nalazila na radnim stolovima većine hidrotehničkih inženjera. Pionirska ostvarenja je dao i u brojnim člancima o upravljanju akumulacijama, uređenju vodnih režima u urbanim uslovima, psamologije, hidraulike objekata.

Bio je svestran naučnik i dao je velike naučne doprinose u brojnim oblastima. Osavremenio je i metodološki standardizovao hidrometrijska merenja protoka vode, suspendovanog i vučenog nanosa na rekama, razvijao je nove metode stohastičkih analiza u Hidrologiji, proširivao je teorijske doprinose i primenljivost metoda jediničnih i sintetičkih hidrograma, metode regionalnih hidroloških analiza velikih i malih voda, pravio naučne prodore u primeni Teorije slučajnih procesa u izučavanju hidroloških fenomena. Poseban značaj imaju i brojni radovi o rečnom nanosu. U svojoj veoma zapaženoj disertaciji je pokazao čitav spektar mogućnosti korišćanja složenih markovskih procesa pri rešavanju zadataka hidroloških prognoza i upravljanja vodoprivrednim sistemima. Kasnije je u više radova razvijao tu istraživačku nit, prikazujući kako se vrlo uspešno može koristiti pri dugoročnim prognozama doticaja vode i optimizaciji rada akumulacija i hidroelektrana sa raznim stepenima regulisanja. Poseban značaj imaju i brojni radovi o rečnom nanosu.

Sve nas je trajno zadužio kao organizator, kreator i predavač na brojnim seminarima iz raznih oblasti Hidrologije koji su održavani širom Jugoslavije. To je bio izuzetno važan vid najdelotvornijeg permanentnog obrazovanja svih hidrotehničkih inženjera. Upravo na tim seminarima, čiji su domaćini bili svi veći naučni centri Jugoslavije, a učesnici hidroinženjeri iz čitave zemlje, u veoma radnoj, ali i kolegijalnoj, opuštenoj

atmosferi su razmatrana najvrednija dostignuća u Hidrologiji i raspravljeni ključni pravci razvoja pojedinih naučnih disciplina – Hidrometrije i obrade podataka, Parametarske, Statističke i Stohastičke hidrologije, Hidroinformatike, Matematičkog modeliranja, Hidroloških prognoza, itd. Profesor Jovanović je svojim visokim ličnim renomeom koji je imao u celom svetu uspevao da na te seminare dovodi i najznačajnije profesore iz sveta, tako da je to bilo sada teško zamislivo vreme kada su naučnici najvišeg svetskog renomea poziv da predaju na takvim seminarima u Jugoslaviji doživljavali kao priznanje i privilegiju.

Pored pedagoškog i naučnog rada prof. S.Jovanović je bio angažovan i na velikim hidrotehničkim projektima u Jugoslaviji i inostranstvu. Bio je stalni konsultant i član stručnih saveta Energoprojekta, Jugoslovenske elektroprivrede, Saveznog i republičkih HMZ, Instituta 'Jaroslav Černi'. Bez preterivanja se može reći da nije bilo nekog iole značajnijeg objekta u kome na neki način, kao konsultant, član stručnog saveta ili evident nije učestvovao prof. Jovanović. Svi su znali za njegov najviši ljudski i inženjerski moral i integritet, stručnu i naučnu kompetenciju, pa se zato njegovo pozitivno ili negativno mišljenje o nekom i najsloženijem hidrološkom problemu tretiralo kao najmerodavnije za planiranja i realizaciju razmatranih sistema.

I sada, dok ovo pišem, sećam se njegovog tužnog pogleda kada sam mu bolesnom i već sasvim onemoćalom odneo, kao vid ohrabrenja, tek pristigao iz štampe novi broj časopisa Vodoprivreda, sa njegovim izvanrednim uvodnim člankom o intervalima poverenja u analizama sa funkcijama raspodele. Pogledao me je tužno, pogledom čoveka koji zna da neće uspeti da pozavršava sve brojne poslove koje je započeo. No, delo dragog nam profesora Slavoljuba Jovanovića nastavljaju mnogobrojni inženjeri hidrotehnike u svim državama koje su nastale raspadom Jugoslavije, nastavljaju ponekad i ne znajući da su metode kojima se služe, nadgrađuju ih i dalje razvijaju, začete u pedagoškoj i naučnoj školi divnog čoveka i stvaraoca profesora Slavoljuba Jovanovića i brojnog tima naučnika – entuzijasta koje je svojim ljudskim i stvaralačkim magnetizmom okupio i usmerio ka naući, stvaranju. Ovaj članak i ima cilj da podseti na tu njegovu misiju 'naučnog skretničara' koji je Hidrologiju usmerio od empirijske ka egzaktnoj naući, koja se bazira na primeni najsloženijih matematičkih nauka. I ta njegova misija, evo, još uvek traje u naučnom i stručnom delu njegovih učenika i učenika njegovih učenika i saradnika koji ga se sećaju sa najdubljom zahvalnošću i poštovanjem.

Branislav Đorđević

**Branislav Đorđević**

### **Prijatelju profesoru Slavoljubu Jovanoviću – sa najdubljim poštovanjem**

Imao sam i sreću i privilegiju da oko tri decenije saradujem, ali i prijateljski drugujem sa profesorom Slavoljubom Jovanovićem, dragim Slavkom, kako će ga pominjati ovde, jer su ga tako sa najvećim uvažavanjem zvali svi hidroinženjeri Jugoslavije. Za sve njih on je bio nepričekani naučni autoritet u oblasti Hidrologije, učitelj, a po potrebi i arbitar u nekim stručnim nedoumicama. Za mene lično srećna okolnost je bila i ta što smo nekoliko godina delili istu radnu sobu u Institutu za vodoprivredu, tako da sam prve izuzetno važne lekcije o temeljnosti rada u nauci i struci, ali i o strogoj istraživačkoj etici, dobijao na najbolji način – samo posmatrajući kako radi i kako se ponaša Slavoljub Jovanović. Kasnije smo imali susedne kabinete na fakultetu, a gotovo kontinuirano smo zajedno radili i na brojnim projektima. Iz velike palete pouka koje sam sticao radeći i družeći se sa njim teško je izdvajati one najbitnije, ali to je moj dug prema profesoru Jovanoviću.

Slavko je bio najtemeljitiji, najsavesniji istraživač u oblasti voda koga sam ikada upoznao. Pošto je obavljao raznovrsna, i nasloženija hidrometrijska merenja, nemametljivo je negovao kult Hidrometrije, kao bazne nauke o vodama, od čije tačnosti kasnije zavisi pouzdanost projekata. Njegove hidrološke analize su čak i u naizgled jednostavnim slučajevima izrastale u čitave zaokružene pedantno urađene studije, koje bi, svaka pojedinačno, mogle da se publikuju kao uzorne monografije. Smatrao je da se pouzdani zaključci o hidrološkim pokazateljima na rečnom profilu gde se predviđa gradenje nekog objekta mogu doneti samo ako se obavi šira hidrološka regionalna analiza, jer razmatranje samo jednog vodomera istrgutog iz celine svih drugih hidroloških opservacija može da zavara. Sećam se kako je jednom dugo razmatrao jedan dijagram neke regionalne hidrološke analize, jer mu nije bilo jasno zbog čega neke tačke nelogično odstupaju. Nije se zadovoljio konstatacijom odstupanja, već je idući unazad otkrio da su se potkrale greške u osnovnim obradama merenja koja je dobio od drugih. Kasnije sam se mnogo puta uveravao u doslednost istraživačke etike koju je sledio Slavko: za razliku od brojnih drugih ljudi koji su bili skloni da na raznim dijagramima 'disciplinuju' tačke merenja koje se ne uklapaju u neki grafik, brišući ih ili 'uterujući i red', on je smatrao da 'svaka od njih ima neki razlog zbog čega je iskočila' (citat), i da će nam traganje za razlozima zbog čega se neko merenje ne uklapa u ostala možda otkriti neki dublji, još uvek skriveni fenomen. Ili otkriti neku grešku koju moramo otkoloniti. To su njegove lekcija o inženjerskoj etici na najbolji, najslikovitiji način!

Profesor Jovanović je bio čovek koji je spontano, samo svojim mirnim, otmenim i gospodskim ponašanjem, od ljudi koji su ga upoznavali odmah stvarao poštovaocu ili prijatelje. Gledajući ga kako mirno, naučnički argumentovano polemiše sa ljudima koji su imali neko drugo mišljenje, bilo mi je jasno da ih on tim svojim mirnim tonom i argumentima 'razoružava' i smiruje njihovu početnu zapaljivost. Bio sam svedok: u nekim najtežim, da ne kažem – najsavdrljivijim revizijama ili stručnim raspravama, kada su vrcale varnice između suprostavljenih strana, kada bi svima ponestali argumenti, svi bi se nekako spontano okretali prema Slavku, koji je sve to slušao strpljivo, tolerantno. A onda bi on mirnim tonom, bez polemisanja, nemametljivo, isključivo argumentima, izneo svoje mišljenje. I najčešće su se nekako volšebno tenzije smirivale, jer bi Slavko mudro načinio sintezu na način da se niko ne oseća ni kao pobednik, ni kao gubitnik.

Voleo je studente i rad sa njima. Bio je pedagog ne samo u slušaonicama i kabinetu, već i u svim svojim aktivnostima. Sebe nije video samo kao profesora koji treba da ispredaje gradivo i oceni studente, on je rad sa njima video kao vaspitno-obrazovnu misiju izrastanja budućih graditelja, koji treba da poseduju odlično znanje, ali moraju da imaju i graditeljski moral, samopouzdanje i etiku. Studenti su osećali njegovu privrženost i njima i poslu i zato je bio jedan od najpopularnijih, najcenjenijih profesora. Kasnije, njegovi studenti kao mladi inženjeri, družeći se i dalje sa svojim profesorom Jovanovićem na mnogim stručnim skupovima koje je on organizovao, nastavljali su svoje permanentno obrazovanje, stičući i najsavremenija znanja, ali i negujući duh građevinske solidarnosti i zajedništva. Čvrsto sam uveren da je zahvaljujući padagoškom i inženjerskom delovanju profesora Slavoljuba Jovanovića na prostoru Jugoslavije (predavao je u gotovo svim univerzitetskim centrima, i učestvovao na naučnim skupovima u mnogim mestima Jugoslavije), u celoj zemlji stasala izuzetna generacija hidrologa, tako da se u svetu govorilo o 'Jugoslovenskoj školi hidrologije'. Taj duh naučnog stvaranja u oblasti Hidrologije uspešno se održava i sada u svim državama na ovom prostoru, što bi veoma radovalo dragog profesora Slavoljuba Jovanovića, čoveka uvek dobrih namera i široke duše.

Prof. emeritus **Ognjen Bonacci**, Sveučilište u Splitu

## Sjećanja na profesora dr Slavoljuba Jovanovića<sup>1</sup>

... Za razvoj Hidrologije u Jugoslaviji važnu ulogu odigralo je Jugoslavensko Društvo za Hidrologiju (JDH) osnovano 1962. Godine 1969. objavljinjem prvog broja časopisa „Vodoprivreda“ čiji je izdavač bilo Jugoslavensko društvo za odvodnjavanje i navodnjavanje ovi su prostori dobili prvi časopis u kojem se isključivo tretirala problematika upravljanja vodnim resursima. Jugoslavenski Nacionalni Komitet za Međunarodnu Hidrološku Deceniju osnovan je neposredno poslije osnivanja IHD-a, a na čelu mu je bio prof. Slavoljub Jovanović. Neposredno po osnivanju održana su dva seminara: Bilans podzemnih voda; Bilans površinskih voda. Na njima su predavanja održali vodeći svjetski i domaći stručnjaci. Po mom osobnom mišljenju za razvoj Hidrologije na ovim prostorima bitnu je ulogu odigralo organiziranje Seminara 'Primjena matematsko-statističkih metoda u hidrologiji', održanog u Zagrebu na Građevinskom fakultetu 1970. godine. Za mene osobno, ali i za brojne mlađe inženjere to je bio prvi susret sa svjetskim imenima kao što su profesori Bernier i Jacques iz Francuske, Kartevešvili iz SSSR-a, White iz SAD-a, i drugi najugledniji znanstvenici, koji su dolazili na poziv prof. Slavoljuba Jovanovića.

Iako sam se i prije tog skupa poznavao s profesorom Jovanovićem na njemu sam s njim uspostavio prisan, iskreni i dubok ljudski i stručni kontakt. On je bio istinski učitelj cijeloj generaciji tada mlađih, a danas priznatih (i većinom umirovljenih, a poneki su i umrli) hidrologa u cijeloj Jugoslaviji. Svi smo ga zvali Slavko, pa će ga i ja ovde tako zvati. Bio je pravi gospodin profesor, poliglot i osoba koja je prihvaćala ljude bez predrasuda. Takvih osoba s visokim ljudskim kvalitetama kao što je bio Slavko nije bilo mnogo u to doba, a danas su one definitivno nestale.

Jedna malenkost koja se na prvi pogled čini nebitnom, uvijek me podsjeća na Slavka pa stoga smatram da ju je važno obznaniti. Bio sam čest gost u njegovom kabinetu na Građevinskom fakultetu u Univerzitetu u Beogradu. U to doba često sam cirkulirao cijelom Jugoslavijom i komunicirao intenzivno s kolegama koji u predavalji Hidrologiju u Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu i Skopju. Svi oni su imali velike kabinete čiji su bili jedini korisnici, a neki su imali i sekretarice. Jedino je Slavko imao stol u sobi s još trojicom kolega. Suprotno uvriježenim uvjerenjima, uvjeti za rad na beogradskom Građevinskom fakultetu bili su ne najbolji, nego najgori u državi. Slavko je uglavnom radio u svom stanu. I to ga nije omalo da u to doba bude najplodniji i u svijetu najpoznatiji jugoslavenski hidrolog. Profesor Jovanović bio je član biroa IHP-UNESCO-a u razdoblju 1988.-1989.

Kako bi argumentirao značajnu ulogu profesora Slavoljuba Jovanovića u razvoju Hidrologije na prostoru Jugoslavije navesti ću (ne kronološki) skupove u čijem je kreiranju, organiziranju i radu Slavko igrao važnu, često i ključnu ulogu. To su seminari: Bilans podzemnih voda, Bilans površinskih voda, Erozija bujičnih tokova i rečni nanos, Primjena matematsko-statističkih metoda u hidrologiji, Hidrologija – računski primeri, Problemi urbane hidrologije i proračuni kišne kanalizacije, Metode mjerenja i obrade s računskim primjerima, savetovanja: Proračuni velikih voda, Hidrometrija, Hidrološkim aspekti malih voda, Obrada hidroloških podataka, Hidrologija malih slivova, Zaštita od poplava, Hidrološke prognoze, Problemi urbane hidrologije i proračuni kišne kanalizacije, Velike vode i poplave, Hidrološki informacioni sistemi, Jugoslavenski simpozij o inženjerskoj hidrologiji, brojna savjetovanja Jugoslavenskog Društva za Hidraulička Istraživanja, itd.

Već sam okvirni popis održanih skupova jasno ukazuje na činjenicu da je tijekom dvadesetak godina bila tretirana sva problematika Hidrologije, kako ona teoretska, tako i ona inženjerska, praktičarska. Izrazito se pazilo da skupovi budu organizirani u svim republikama tadašnje države. Svi ovi skupovi bili su posjećeni s više stotina učesnika, što je bio vid najuspješnijeg permanentnog obrazovanja hidrograđevinskih inženjera. Za njih je bilo karakteristično da su bili pripremani od entuzijasta sakupljenih u tzv. odborima za pripremu navedenih skupova. Uspoređujući prethodno opisane skupove s onima koji se održavaju danas, ne mogu se oteti dojmu da su bili manje 'glamurozni', ali su bili mnogo učinkovitiji pa čak i društveno korisniji.

Iz navedenog moguće je zaključiti o kako kompleksnom i značajnom poslu za razvoj Hidrologije na prostorima cijele Jugoslavije se radilo. Treba dodati da se tada nije radilo ni za nikakve honorare i nije se mislilo na financijsku korist. Društvena uloga poduzimanih aktivnosti bila je glavni pokretač. Usporedimo li to s današnjim kriterijima vrijednosti čini mi se da smo živjeli na nekoj drugoj planeti u kojoj je postojao drugačiji sustav vrijednosti (po meni neusporedivo bolji od ovog današnjeg). Sa dubokim pitetetom ističem: pokretač, glavni inicijator, organizator i dobar duh svega tog bio je svuda prisutni i svima veoma drag profesor dr Slavoljub Jovanović, naš Slavko.

<sup>1</sup> Prof. emeritus Ognjen Bonacci je napisao nešto širi tekst 'Sjećanja hidrologa', koji će biti na sajtu časopisa, a ovde se daje sažet deo sećanja na profesora Slavoljuba Jovanovića i njegovu ulogu u razvoju Hidrologije.

Prof. dr **Mitja Brilly**, Univerzitet u Ljubljani

### Crtice iz sećanja na profesore Slavoljuba Jovanovića i Vujicu Jevđevića

Sa dubokim uvažavanjem se pridružujem kolegama u Srbiji i regionu koji se prisećaju velikih stvaraoca u oblasti Hidrotehnike, posebno Hidrologije - profesora Slavoljuba Jovanovića i Vujice Jevđevića

Profesora Jovanovića sam prvi put upoznao drugoj godini studija. Bio je tih, miran i sistematičan, pokušavajući da nam utuvi u glavu osnove Hidrologije. Voleli smo ga i poštovali. Bilo je to u doba stepenaste nastave i Hidrologija I je bila jedan od prvih stručnih predmeta hidrotehničkog smera. Učio nas je osnovama merenja i obrade podataka, a kasnije, u Hidrologiji II i korišćenju metoda Parametarske hidrologije. Svoja predavanja je kasnije objavio u svojim udžbenicima »Parametarska hidrologija« i Primena metoda matematičke statistike u Hidrologiji«. Utuvio nam je u glavu, kako su važna hidrološka merenja za prikupljanje podataka, bez kojih nije moguće napraviti hidrološku analizu.

Kao stipendista Instituta »Jaroslav Černi«, bio sam predviđen da se kao nov kadar zaposlim u Odeljenju za podzemne vode i melioracije na Avali. Odeljenje je upravo tada postavljalo eksperimentalne poligone u Slavoniji u slivu Karašice-Vučice. Za temu sam izabrao »Hidraulične probleme navodnjavanja« pod mentorstvom prof. Mladena Borelija. Eksperimentalna polja su bila tek postavljena i celokupna oprema još nije ni bila na terenu. Tema je bila zanimljiva, samo nije bilo podataka na raspolaganju. Problem sam rešio čitajući opsežnu literaturu, koju sam našao u biblioteci Instituta. Čitajući danas moj rad, mogu reći, da bi ga, posle toliko godina ponovo potpisao i objavio. Pri hidrološkoj analizi, nisam znao šta da uradim, jednostavno nije bilo podataka i činilo mi se neprilično otici do profesora Jovanovića sa pitanjem »Znate profesore ja nemam još nikakvih podataka i pojma nemam šta da uradim«. Nekako sam hidrologiju u radu preskočio. Došao je dan odbrane rada i profesor Jovanović je bio član komisije. Odbrana je bila uspešna, ali ne sa najboljom ocenom. Na kraju uz čestitanje, profesor Jovanović mi se obratio »Vas kolega, hidrologija ne zanima«. Odmah mi je bilo sve jasno. Prelaskom na Univerzitet u Ljubljani preuzeo sam i brigu upravo o nastavi Hidrologije. Sretali smo se na stručnim skupovima i neko vreme surađivali, profesor Jovanović kao predsednik Odbora za međunarodni hidrološki program UNESCO-a, a ja kao predsednik društva hidrologa. Uvek je gajio miran i prijateljski, podstičući odnos.

Nakon diplomiranja zaposlio sam se na Institutu za vodoprivredu Jaroslav Černi. Institut je imao svoju štampariju i jednom prilikom su mi zaposleni ponudili knjigu Hidrologiju I deo profesora Vujicu Jevđevića. Knjiga je bila izdata 1956. i imao sam utisak, kao da je celokupno izdanje ostalo u štampariji. Bila je zanimljiva knjiga u nekim delovima aktualna i danas. Po hodnicima instituta su se pričale anegdote o profesoru Jevđeviću i razlozima zbog kojih je napustio institut. Prvi put sam se sa njim sreo na simpozijumu u Čivauvi (Chihuahua) u Meksiku, aprila 1991. Bio je zanimljiv sugovornik sa jako širokim pogledom ne samo na hidrologiju i hidrotehniku, već i na šire društvene probleme. Sledeće godine u jesen ponovo smo se sreli na NATO ASI simpozijumu u Italiji. Bio je to skup pedesetak naučnika u malom selu Erice na vrhu brda na Siciliji. Organizator simpozijuma je bio profesor Vujica Jevđević. Susret je trajao dve nedelje. Preko dana smo prikazivali rade i raspravljali o pojedinim temama, a uveče sedeli u zajedničkoj prostoriji pijuckajući vino. Na tim večernjim raspravama profesora Jevđevića nije bilo, vredno je radio uprkos godinama u svojoj sobi na sintezi materijala i pripremama za sledeći radni dan. Mi ostali smo se družili i ostali prijatelji do današnjih dana. Rezultat simpozijuma je bila opsežna knjiga »Coping with flood« objavljena 1994. pod uredništvom profesora Jevđevića.

Profesora Jevđevića sam sretao i kasnije na međunarodnim skupovima hidrologa gde je sa puno energije prezentirao rezultate svojih istraživanja na području Stohastične hidrologije. Surađivao sam kasnije sa profesorima sa Univerziteta u Fort Collinsu, a tada je profesor Jevđević već napustio Univerzitet. Sa njegovim odlaskom je stohastična hidrologija nekako zamrla, ostale su njegove knjige i radovi. Bio je veliki, usamljen jahač u velikoj meri ispred svoga vremena. Naime, hidrološki procesi su u svojoj osnovi stohastične prirode i bez saznanja o verovatnoći tih procesa ne možemo ocenjivati pouzdanost naših analiza, a za to su nam potrebni podaci, koje nam savremena tehnologija pruža. Ukoliko nismo sposobni oceniti verovatnoću rezultata onda možemo očekivati da su odstupanja beskonačna i pouzdanost ništavna.

Sada, kada se prisećam ta dva naučna velikana hidrotehničke struke, osećam duboko poštovanje, pijetet, ali osećaj ponosa što sam imao priliku da od tih velikih naučnika učim i da sa njima sarađujem.